

بسمه تعالی

طرح درس جهت ارائه در نیمسال تحصیل اول ۴۰۳-۴۰۴

پرستاری		گروه	علوم پزشکی	دانشکده
دکتر		مقطع	-	گرایش
نظری ☐	پایه ☐	نوع درس	نظریه پردازی در پرستاری	نام درس
عملی ☐	تخصصی ☐ *			
نظری-عملی ☐ *	اختیاری ☐			
دکتر عیسی محمدی و دکتر میترا خوبی		نام اساتید	۳ واحد (۲ واحد نظری ۱ واحد عملی)	تعداد واحد
۳۵۵۴-----۳۵۵۰		تلفن دفتر کار	=	دروسی پیش نیاز
m.khoobi@modares.ac.ir mohamade@modares.ac.ir		پست الکترونیک	=	دروسی هم نیاز

شرح درس:

"نظریه ها" و "نظریه پردازی" نقش و جایگاه مهمی در هویت بخشی و توسعه حرفه ها و رشته های علمی و نیز در توسعه علم دارد. لذا با توجه به اهمیت علم در توسعه جوامع انسانی و نقش پرستاری و پرستاران در توسعه سلامت جامعه، این واحد درسی در برنامه دوره دکتری پرستاری گنجانده شده است. در این درس دانشجویان با ماهیت و ویژگی های یک نظریه یا مدل و فرآیند، راهبردها و روش های نظریه پردازی در پرستاری و همچنین با فرآیند، اصول و معیارهای نقد و نیز ارزشیابی آنها آشنا می شوند. همچنین در این درس دانشجویان، معیارها و نحوه نقد یک مدل یا نظریه پرستاری را بکار گرفته و با الزامات و شرایط بکارگیری آن در عرصه های بالینی آشنا خواهند شد.

اهداف درس:

در پایان درس دانشجویان محترم قادر خواهند بود:

- ۱- ماهیت و ویژگی های نظریه و انواع آنها را شرح دهند.
- ۲- فرآیند، راهبردها و روش های تبیین و توسعه مفاهیم و نظریه ها را توضیح دهند.
- ۳- اصول و شیوه های نقد نظریه ها در پرستاری را توضیح داده و حداقل یک نظریه را نقد و ارزشیابی نمایند.
- ۴- کاربرد نظریه های پرستاری در عرصه بالینی را توضیح داده و نیز کاربرد آن در یک عرصه مناسب نظام پرستاری کشور را تبیین و ارائه نمایند.

نحوه تدریس:

این درس شامل ۲ واحد نظری و ۱ واحد عملی است. واحد نظری ابتداء با مطالعه منابع معرفی شده در ذیل توسط دانشجویان قبل از هر جلسه و سپس به صورت بحث و گفتگو ارایه می گردد. واحد عملی توسط دانشجویان در قالب ارایه سمینار کلاسی بدنبال مطالعه کتابخانه ای و انجام پروژه میدانی جهت ارزشیابی و نقد یک نظریه و امکان سنجی یک مدل برای بکارگیری آن در عرصه پرستاری کشور، پس از اتمام مباحث نظری مطابق جدول زمان بندی ذیل انجام و ارایه خواهد شد.

وظایف دانشجویان:

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- ۱- دارای زیربنای علمی فراگرفته شده مناسب در دوره های قبل جهت فراگیری مطالب درس باشند.
- ۲- با استفاده از مطالب تدریس شده در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای سعی نموده و یافته های پژوهش های جدید را در جهت یادگیری بیشتر در مورد نظریه های پرستاری بکار گیرند.
- ۳- در ارایه فعالیت های یادگیری ضمن استفاده از منابع علمی و یافته های پژوهش های انجام شده از تفکر و تحلیل انتقادی و خلاقانه خود استفاده نمایند.
- ۴- مسئولیت یادگیری خود را به عهده گرفته و با راهنمایی مدرس مربوطه اهداف درس را دنبال نمایند.
- ۵- به طور منظم و مداوم در کلاس حضور یافته و در بحث های علمی کلاس شرکت فعال داشته باشند.
- ۶- فعالیت های یادگیری تعیین شده را در زمان های مقرر ارایه نمایند.

فعالیت های یادگیری:

- ۱- **سمینار نقد نظریه:** هر دانشجو در ابتدای ترم یک نظریه یا مدل پرستاری مورد علاقه خود را انتخاب و مطالعه نموده و پس از آشنایی و یادگیری اولیه مباحث و مفاهیم اولیه درس، **براساس معیارهای علمی ارایه شده**، مدل یا نظریه انتخابی را **نقد و ارزشیابی** و مطابق جدول زمان بندی ذیل در کلاس ارایه خواهد کرد. دیگر دانشجویان کلاس نیز با مطالعه قبلی در مورد نظریه مورد نقد، در ارزشیابی هر مدل یا نظریه و ارایه آن در کلاس مشارکت فعال خواهند داشت.

- ۲- **گزارش کاربرد نظریه یا مدل:**

الف- در ادامه علاوه بر موارد فوق هر دانشجو ضمن بررسی مستندات یا مقاله های علمی مرتبط با مداخلات و مطالعاتی که در رابطه با مدل انتخابی منتشر شده، مشخص نماید که مدل در عرصه حرفه ای در چه حیطه هایی (آموزش، بالین، مدیریت و پژوهش) بکار گرفته شده است و پس از گزارش کلی آنها حداقل یک گزارش یا یک مقاله کامل علمی را که بیانگر کاربرد مدل نقد شده در آن حیطه می باشد را انتخاب و در کلاس ارایه نماید.

ب- یک نفر از دانشجویان (بجای الف) یک مدل یا نظریه انتخابی خود را با تعیین شاخص های قابل قبول و جمع آوری داده ها و مستندات میدانی، امکان کاربرد و اجرای مدل انتخابی را در عرصه پرستاری کشور مورد ارزشیابی قرار داده و طرح و برنامه پیشنهادی خود جهت بکارگیری مدل را بصورت سمینار شفاهی و مکتوب ارایه نماید.

****** با توجه به اهمیت مفهوم سازی در نظریه پردازی، دو نفر از دانشجویان بصورت داوطلبانه دو مقلد آنالیز مفهوم (به روش های راجرز و هیبرید) را پس از ارایه روش های تحلیل مفهوم انتخاب و مطابق جدول ذیل در کلاس ارایه نمایند.

روش ارزشیابی:

- ۱- سمینار نقد نظریه و گزارش پروژه کاربرد نظریه ۶۰٪
- ۲- حضور منظم در کلاس ۱۰٪
- ۳- مطالعه قبلی و حضور فعال در مباحث کلاس ۳۰٪

جدول زمان بندی کلاس

جلسات	موضوعات	ملاحظات برای مطالعه قبل از کلاس
اول	ارایه طرح درس و بررسی نظرات دانشجویان در مورد آن و مقدمه ای بر نظریه های پرستاری و چالش های آنها	
دوم	نظریه ها و انواع آنها در پرستاری	فصل ۳ کتاب ملیس، فصل ۳ واکر و اونت ص ۵۷ تا ۶۲، بخش ۱ کتاب پارکر، فصل ۶ مک اون
سوم	تبیین و توسعه مفاهیم و نظریه در پرستاری	فصل ۱۵ کتاب ملیس، فصل ۳ واکرواونت ۶۳ تا ۶۹ و فصل ۴، فصل ۱ کتاب فاوست، فصل ۳ مک اون
چهارم	تبیین و توسعه نظریه و مدل در پرستاری	فصول ۱۵ و ۱۶ کتاب ملیس، فصل ۵ واکرواونت، فصل ۲ کتاب فاوست
پنجم	ارایه مقاله های آنالیز مفهوم	دانشجویان

ششم	تبیین و توسعه نظریه و مدل در پرستاری	فصول ۶ تا ۱۲ واکرواونت، فصل ۴ مک اون
هفتم	نقد و ارزشیابی نظریه ها و مدلها (بخش اول: توصیف)	فصل ۳ فاوست، فصل ۱۰ ملیس، بخش ۲ پارکر، فصل ۶ مک اون
هشتم	ارایه کار عملی نقد و ارزشیابی توصیف نظریه ها	۵ نفر از دانشجویان
نهم	نقد و ارزشیابی نظریه ها و مدلها (بخش دوم: تحلیل)	فصل ۱۰ ملیس، فصل ۶ مک اون
دهم	ارایه کار عملی نقد و ارزشیابی تحلیل نظریه ها	۵ نفر از دانشجویان
یازدهم	نقد و ارزشیابی نظریه ها و مدلها (بخش سوم: نقد)	فصل ۱۰ ملیس، فصل ۶ مک اون
دوازدهم	ارایه کار عملی نقد و ارزشیابی نقد نظریه ها	۵ نفر از دانشجویان
سیزدهم	ارایه کار عملی نقد و ارزشیابی نقد نظریه ها	۵ نفر از دانشجویان
چهاردهم	کاربرد نظریه و مدل در عرصه	فصل ۲ کتاب فاوست، بخش ۳ پارکر
پانزدهم	ارایه کار عملی بخش دوم نقد و ارزشیابی نظریه ها (تست)	۲ نفر از دانشجویان
شانزدهم	ارایه کار عملی بخش دوم نقد و ارزشیابی نظریه ها (تست)	۲ نفر از دانشجویان
هفدهم	ارایه کار عملی بخش دوم نقد و ارزشیابی نظریه ها (تست) یا گزارش کاربرد مدل یا نظریه	۱ نفر از دانشجویان
هیجدهم	جمع بندی و پاسخ به سوالات	

References:

- 1- Fawcett, J. (2007). Analysis and evaluation of contemporary nursing knowledge: Nursing models and theories. Philadelphia: F.A. Davis.
- 2- McEwen, Melani. and Wills, Evelyn M. (2011). Theoretical basis for Nursing, lippincott Co.
- 3- Meleis, Afaf Ibrahim, (2012). Theoretical Nursing: Development & Progress. Third Edition, Lippin cott Co.
- 4- Rodgers, Beth L. (2010). Developing Nursing Knowledge: Philosophical Traditions and influences. Lippincott Co.
- 5- Walker L. O. & Avant K. C. (2019) Strategies for theory construction in nursing, 4th edition. Pearson Prentice Hall. New jersey, USA.
- 6- FAWCETT, J. GARITY, J. (2007), (2010). Evaluating Research for Evidence-Based Nursing Practice. Davis Co. Philadelphia, USA.

7- کلیه مجلات علمی پرستاری که مقالات مرتبط با موضوع درس را منتشر می نمایند.